

Vadītāju programma

2017. gada decembris

Ekonomiskā un monetārā savienība

Gaidāmais Eurosamits ļoti atšķirsies no iepriekšējiem. Nav jārisina neviena krīze. Gaidāms, ka Eurozonas ekonomika tagad piedzīvos visstraujāko izaugsmi desmitgadē. Kopējais darbvietu skaits ir pieaudzis līdz rekordaugstam apmēram, un bezdarba līmenis ir viszemākais pēdējos astoņos gados. Valdību budžeta deficīti ir samazinājušies, un ir atgriezušies pārliecība par mūsu ekonomiku. Tas viss ir panākts, pateicoties daudzajiem pasākumiem, ko mēs pēdējo desmit gadu laikā esam īstenojuši gan valstu, gan ES līmenī, lai uzlabotu savas ekonomikas konkurētspēju un stiprinātu eurozonas noturību.

Uzlabojusies ekonomiskā situācija dod izdevību apspriest gaidāmos izaicinājumus un veidus, kā risināt turpmākas krīzes, paturot prātā, ka daudzi iespējamie riski ir ārēji un nesar Eiropu vien, tajā skaitā ģeopolitiskā spriedze pasaulē, pieaugošs protekcionisms, Ķīnas ekonomikas iespējama palēnināšanās, arvien lielākā nevēlēšanās uzņemties risku finanšu tirgos, ko papildina globālo procentu likmju kāpums un krasas valūtas kursa korekcijas. Lūk, konteksts, kurā mums būtu jāapsver ekonomiskās un monetārās savienības (EMS) stiprināšana.

Tādēļ stratēģisks jautājums ir par to, kā nodrošināt, lai mums – dalībvalstīm un monetārajai savienībai kopumā – būtu atbilstošie līdzekļi, ar ko stāties pretī iespējamiem satricinājumiem. **Decembra Eurosamits ir pirmā izdevība pievērsties šim jautājumam, un tam būtu jāveido pamats lēmumiem, ko vadītāji pieņems nākamajā gadā.**

Romas deklarācija apliecina mūsu spēcīgo apņemšanos strādāt pie EMS izveides pabeigšanas. Piecu priekšsēdētāju 2015. gada jūnija ziņojumā ir ietverts visaptverošs reformu priekšlikumu kopums. Lai gan pastāv vienprātība par vispārējo mērķi, **dalībvalstīm tomēr ir atšķirīgi vērtējumi par to, kas jāpaveic, kā arī par šim uzdevumam piešķiramo steidzamības pakāpi.** Tā kā nav tirgus spiediena, ir pavājinājusies kolektīvā politiskā griba panākt turpmāku progresu.

Samitā vadītājiem lūgs precizēt savu vēlamu pieeju, kā vēl vairāk stiprināt EMS. **Tomēr nav šaubu, ka pirmā istā pārbaude ir banku savienības izveides pabeigšana, kas ir gan iespējama, gan nepieciešama. Ja šajā jomā būtisks progress netiks panākts, progress attiecībā uz vērienīgākajām idejām būs ļoti grūti paredzams.**

Gatavojoties mūsu diskusijai, Eurogrupa ir izskatījusi vairākas idejas, par kurām pastāv plaša vienprātība:

- nodrošināt, ka sāk darboties **kopīgs atbalsta mehānisms vienotajam noregulējuma fondam**, un tas varētu izpausties kā kredītlīnija no Eiropas Stabilizācijas mehānisma;
- turpināt pilnveidot Eiropas Stabilizācijas mehānismu, kurš, iespējams, kļūs par tā saukto **Eiropas Monetāro fondu**. Tas būtu jāsaskaņo ar darbu pie kopīgā atbalsta mehānisma;
- turpināt pilnveidot ECOFIN padomes 2016. gada jūnija ceļvedi par banku savienības izveides pabeigšanu, precizējot kritērijus un termiņus attiecībā uz progresu, kas jāpanāk riska mazināšanas un riska dalīšanas ziņā, ietverot pakāpenisku **Eiropas noguldījumu apdrošināšanas sistēmas ieviešanu**.

Tomēr ir vairāki citi jautājumi, par kuriem diskusijās nav panākta plaša vienprātība:

- racionalizēt **fiskālos noteikumus**, lai vienkāršotu spēkā esošo regulējumu vai stiprinātu šo noteikumu īstenošanu un izpildi;
- izveidot eurozonas **fiskālo spēju**, tostarp stabilizācijas nolūkos;
- izveidot "**Eiropas ekonomikas un finanšu ministra**" posteni, kura loma vēl ir jādefinē.

Vadītāji tiek aicināti norādīt, vai piekrīt

- **pilnvarot attiecīgi Eurogrupu/ECOFIN padomi turpināt darbu pie minētajiem jautājumiem, prioritāti piešķirot tiem, kuros tuvināšanās ir vislielākā;**
- **atgriezties pie šiem jautājumiem 2018. gada jūnijā, lai pieņemtu pirmos lēmumus.**